

ԻՍԹԱՆՊՈԼ ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 28 .

ՀԱՅ ԴԱՏԻՍԱԹՐԸ ՏԱԽԻԼԻՅԵՆԷ

ՊԱՊԸ ԱԼԻ ՎԷ ՌԻԼԱՀ ՊՈՒՂՏԱՆ

Պէժիկա դազէթալարնտան պիրիս
սինտէ չու վէճ՝ իլէ օգուճմու շ տուր Բ
« Զիլէ նուլթգուճուճ մուճիպ օլմու շ
օլտուրու աղիմ Էնտիշէտէն հէնիւզ լա-
հաթլանմը իրէն, սանուճու կէթիւր-
մէտընք միւճէրրտ ձենք վուգու պու-
լանազ սըլ տէնէն ձենք ննպիլթիւրի, շնմ
տրտէ Պրաննտտան վազ կէշիպ, ձենք
վէսիլէլթիւրի, աճէպա Շալգտա մը տրա-
նաճազար տըր 8 Էվէթի ալիսէնին Ու-
լաՅ-Պուրտան հազգընտա նիէթի խա-
սիմանտէ պուլունմտսըն տայիր ֓ա-
րիտէ գուհուրա կէլէն թէվաթուրլարա
պազարտի, սահէտէ պէօլլէ տիր տի-
սէք ճայիգ տիր, Պապը-ալի, ՈւլաՅ-
Պուրտան հիւքիւմէթիխտրէսինտէ պու-
լունան դաթլարնն, քեամիլէն իսթիգլա-
լէլէթ նիլէթիտտէ պուլունտուգլարընք
շիւրհէ խէշէք, վէ Պուլարիսթան գա-
ըշշգըլգլարտր պէհանէ կէօսթէրէրէք
իլք Ֆուլարտտու կէշիպ, ՈւլաՅ-Պուր-
տտանտ օթուրմաթիգ էմր իլլէմք ի-
շին, թունա գըրթարնտա խայլիճէ ասա-
քիր թէրաքիւմ իթտիրմէքտէ իմիշ Բ
Ժ Գրաթիանօ, ֓արիտէն պուլունմ
քէտտի պիրատտէրի Բ 8 Տիսիթթի Պրա-
թիանտտէ պու պապտէ չօգ աճէլէ վ
վէլլէլէի խապկէլէր կէօտտէր իմիշ իմիշ
վէ պու գաթթ տաթիլ մէգքիւր իտպէլլէ-
րի Բ Բ Մուլթիէմէ վէ յօրու Լայրնապլէ
տիրմիշ իմիշ չվազատ յօրու Լայրնա, 8 Էվէթ
ալիսէնի Բուճանիտտա գարշէնիլթիւրն
տէն վազ կէշիւրմէք իլին, հէր նէվի դայլթ
թի տիրլիլ իթճէշէճէ կիտէ տայիր թէլէմի
նաթի վէլլիլիլիտէ, Բ Բ Մուլթիլէ, Բ 8
Պրաթիանտա պու գապար խօշտիտ օ
լունաճազ թէլէմիմաթ վէրմէմիշ տիր օ

« Պրանսա, ինկիլիժէրա բօլիթ իզաւրնա
ուլմասրգտան պաշգա, հաթիժա մո
ղայիլի օլպապգ, Տէվլէթի-ալէէէէ իշպու
նիէթի ինսէ գափլ աու րումսըրը նասիհաթ
իւլմէքսէ իսիլ, վէ Պրանսանըն պու նի
լէթի տասիի, պիւր ումու մի ճէնք իլժ
մէքլէյէ վէ սիլէ պուլմագ իլլին իսիլ, չիւն
քի քէնտուլլէ իզթիկա իսէն պու վէ սիլ
էլհաճմոնլըւ չ չիմոլլէ գասապ պուլուն
մասը, արք :

«Պուռ խապելուէրի ինթաթիկսիմիկ կրպպիտրիթիւիկ լաքին պունուն իւէ պէրապէր հնչ պկր լուղէթիմէ ինսանայ իտէք տէ, անձապ կէրէք պազզ Ֆիթիմէքսա լըլիպէնէ տօրթիկ լսէ պի, վէ կէրէք օրթիմ լըլըր եհնիտին վէլէլէյէ վէլմէք մազսէ աի իլէ էթրաֆա հաեթլմազտան, հէվա միստէն էվէլէ նէշր ու իլան իթմէքլիլ ձայիկ կէօրմուշիւզ ԻՏթիմալ տըր քի Տէվէթի-ալլիէ Պուլզաթիլթանըն պաշնահայէլէրիստէ, էձնէպի թահպիթըր իլէ, խալէլ կէլմիշ օլան ասալիշին իպգաւ ար ինյի, օրալարտա պիթ իպգըլթ ինյի օրտուսունն տրթիթմըթ օլտուն, քէզալի իՏթիմայտէն տիր քի, ՈւլաՏ-Պուլզա Տիւքլմէթիմին թավր ու հարաքեաթըր նը էնաիշէ իլէ տիթգաթ իթմիշ օլտուն լաքին պաւ քիլ խուսուս իլէ, ՈւլաՏ Պուլզաան հիւքլմէթիմին տէվիլմէք վաստէձէ Պրանսըզ հիւքլմէթիմէ խալէօրիւնմէք ինյի պիլ-իւն խալտալտըր

Թէշէ վերմէք թէհլքէսինն կիրիշմէքե-
յին աւաաընտա, եք ինէ կէոյ պէյնինաե
օլան մէսաՅէ գաոտար ուզագըզ վար տը-
տէնիսէ ճարիգ տիր ու :

Հ Ո Ւ Ա Տ Բ Ա Շ Ա

Յինչև նամ դադելթա, Օսմալը տի-
կունաթընըն լթաՆկիթեն տայիր Մ. էր-
թունաթընը Մ. Մերթթօնա գարշը օլան
մու հաթթմէլերի արուարնտա Մ. Գրէմիե-
նամ մէշհուր էէհուտի ավօգաթնի պու-
մաստտի տայիր աթ վէթի լու Ֆուտա արշա-
հագրէթըլթիէ գարշը գուհուր վէթիլ շ-
լան իՎթիլա հագգընտա Մ. Մարթընըն
ագըլ հօճաթը օլան Մ. Տրէթօլա եագաթըլ
պիլ մէքթու պուռ սուրէթիթի նէշ իլլէ-
միշ օլտու գուհտան, պիլ տալի լէ-
վանթտան արարաթ պնէն աէրժ իտէրիլ
« Ողջ հօճաթ »

« Իշխե՛ ճէվապըմ չու տուրքի, իս-
թանապոտա սոն տեֆա իգամեթ իթ տի-
կիմ ճանաւոտ, ասաթու մու՛ն պիրիսի փա-
րիստէն պանա չէօյլէ հազըր խոխ: » Տիւ-
« եռւնաթըն թաճկիկ զըմընտա էրէն
« ժըը իլէ Մէրթոն պէյնիստ պիւ մու-
« արազա պուրնտուլու սէօյլէնիլքու
« տիր: Մէրթոն, Ֆուաու բաշաեա պէ չ-
« միլեոն վերախիմ տեկօր: Պու իր կէրէ
« յի կիպի շամաթ տեք մու՛նթպ օլմազ
« տա տոր: »

« Գուտաբայանքն արկալինա պի-
նիք հիւրմէթ վէ րիսեթթիմ վար տը-
պու պիլ արկմ ու Ֆէթին զաթ տըր քի-
սէ վէրիմ վէ քնտրիս տարի հազգըմու
օրան տաթրու զու իլէ պէնի միւ չէրքե-
րիլէմիշ արկ • Գու պապաթէ տարս թէ-
րէտախն իկմ քաղիկն տաղու միւ չարս
էսհն Պօղազ իշնուտ քեպին հայարն
կիթտիմ վէ մէքիուպու քնտրիլէր կէ օս-
թէրաիմ • միւ չարիլէս հազգեթթիլի
ստաե՛ճ շու տթիլտէրի քէլամար սեզ
էհէրքե մէքիու պու պանա կէրի վէրս
քի արս քէլամարը տար ունու թիւն
մէ յիլմ •

« Բէտէր իմ տէն պանա գալան մէրա
« գուրու պիր եաթագտան իպարէթ
« տի, տիւէք տիրքի մէ մու ըրիէ լիէ ֆազլ
« իէ լիլիմ տիր. պու իլուքի օրանմա վա
« ըրիէ լի լիլի, Զաթը Հայպէթ լի Շահա
« նէն ին տիւննապլլուք զէ իհանապա
« պօրձու եում, վարիէ լի լիլի հէր քի
« աշըբէար կէօրէպլլըր, իմտի պէնի գէն
« կիլպէթ մէք իշն պանա վաղէՖէմն խա
« ըրիճանն խաէրէթ իթ ալլաիշ տիր տէ
« իր գանն իտան, պու եուրսուն մէյաւա
« նա յըգարն : »

«Օ՛ր տէմ Զուստ բաշա հաղթէիք ին-
քիննի էլինի սըգտում, պու թարղ ալ
ճէնապ քէլումխարտան սօնրա ալթը
պաշգա պիր իյլաշաթ օլմաուր վէ օլս-
մագ իտի :

« Իշ պու ճէվապըրը, հէր նէ խու
սուսուս իգթիգա ոլուր խէ, գուլանա
պիլիրսին :

Ճիւ մա իրթէսի 23 նոյեմ. 1867 .

Սիգին սատրգերն,

ԻԶՆԻՄԻՏ ՎԷ ՕՏՈՒՆ

Պուշտուն է վելլ քի նիւսիւն քիմիզա
տէր՝ խալէն Օվաճրգ վէ Իզնիմիտ պահ
յարրնտա , տահա սէօյլէ ճէքէքէրիմիզ

վար խողովինի, վէ պիր օտուէն մատտէ
սինէն: Նէ օլտու.դըւնու պիլտիրէճէ կիմպե
տախի վատ իթմիչ խաիք:

Զարթոնքն Յովհաննէս արարել հայ
տուար տալա հեօթիւրան քիւրի տա
լամն Ֆէրտաթը կիւնի, միւթէտթըրը
բաշա հազըթիւրի, նսար քի սեօյլէ
տիլտիք, տուռն իշին կիթմիլ օյմաթը ձի
հէթիլ իզմիտուն պուլանմաթըլընտան,
հաքիմ Էֆէնտի հազըթիւրի իլէ մէճիկ
տազարթիւնտան պաքըթըլընտան քի սալիթ զաթ
լար, պիւր թաքմը գապթիյէլէր ալա
լագ, Օվաճըղա կիթմէք խթէտիքլէրին
տէ, մէլտանտէ պիւր թէլաշ տըր պաշ
լարը, վէ սէպէպիլին նէ օլտուլու շու
թօլտա մէսմուլիթի օլմուշ տուր. շէօյլէ
քի, նէ մըգտուր քիֆայէտէ առամ, նէ
հպլան, նէ սիլահ, վէ նէտէ պարուէ
հէօլընտէ պուլանմաթըլընտան, թէ
տարիքի զըմընտա խալիլմէ կիւնիւք
շէքիմիշ, վէ էկէր սահիւն իսէ, թիւ
ֆէնք պապըրտա էշէտտի իւլըմը մպու
լընտուլու հալտէ, էօթէտէն պէրու
տէն ձէլպ խոիլէն թիւֆէնքլէր էլ վէր
մէտիկինտէն, չարշտտա սիլահ սաթմագ
տա օլտն պաքը քիմէսնէլըտէն, ըրգա
լորինա գալըր օլարագ թիւֆէնքլէր ա
լըմըր տըր:

Էջիւէ պիր վազըթ տա, իգթիգա ի
տէն հէր չէվին հազըր պուլունմամա
ճիհէթի իշին կերի գալաճադը շէ
տուլուն, գոճա պիր հիւրիւմէթ գո
նադընտա իհճիթիւթէն միւտարի քի
ֆայէտէ սիլաճ ի ճէպխանէ մէվճու
պուլունմամաը, հայտուտարն տալի
շիւրհէսիգ օլարուդ մալիւմաթլարը օլ
ճադընտան, չիւնքի հէր թարաֆտա ճա
տուպարը վէ խապէրճիլերի պուլունմա
նիշէ իսպաթլար ին անդարմագտա տըր
տահա գլետտո ճէտարէթ ալաճադլարը
վէ տահա դիւտան Ֆէնալըքլարա ճիւ
րաթ իսէճէքլերի պէտհիշի տիր:

Մուշ, Զարսանձագ վե Տիեարպէլի
Թարափարբնոտ փուգուա կէլէն Ֆե
նարլըլարը իլիթտիքմէ էսէֆ իթմէքտ
օլտուրումուգ հայտէ, շուրաճրգատ ա
լոր սաաթ մէսաֆէտէ, իպատուրաճ
պու մէրմէպէտէ էմիլիլթտէն մա
լուժ պուրնմարմընը, Իգլատար գե
հտտէ շահտըն լիէէսաիւֆ օրաճպը
աշիքբար արը:

[illegible]

Պիղեխի ներքին, ներքին, վերին
 լի. թագն է հիշ պիլի միւտահեռի
 մատը զմտան, անձաք խալիսեթ հիւս
 թիլի, հիւսքիւ մեթի սեղիւնէ, վաղ
 քեմիլ իւթի իւսպնէ իրիւթ, իւսիւ
 լի, Մուսա վիլայէթի ներքին, վերին
 խոտ, Մուսա իւթիւս ամառի իւսպնէ իւս

վէ ի ճրատով ճա պիւրիւք ի նշխիւմ վար
տար :

Մէջգիւր ճիվարարտա տալար թէ
բէլէր վէ օրմանար չօգ օրմար ճիճէթ
լէ, հայտուտար գօրայլզլա սըրնաճա
կէր պուլայպիլիքլէրնտէն, վէ հայ
տուտուրպուս էնիւ ալրնմարգճա էօյ
լէ պիր միւնպիթ մահէլէրտէ գերաաթ
վէ թիճարէթ իլէրու. կիտէմէյճէկիւ
տէն, պիլզէն հէր շէտէն էվլէլ պու խո
սուսա արփըր Եփքէրտ պուլրուլա ճա
լից տիր:

Թահրդաթմարդա նէ գարէն , օյ թա
րափարտա պուլունան զապթիյէլէրի
էքսէրիսի Արնապուտ օլտուղու կիպի
Գարամուսալ թարափարբնտա տախ
խալլիմէ Արնապուտար թէմէքքին իթ
մէքթէ օլտուգարբնտան , իյլէրլնտէ
Հայտուտուլուզա ձիւրաթ խտէն օլտու
ղանտա : Էլէ կէշլիլմէլէրիլն բէք իւ
օլաճադը պէշն էլ էՀալի սէօյլէնմէքս
ալի :

Պիր և Էմիլիան ըստ ու ճան ու մայր
մուհաճազաբնու զապի ի իշեր պագու
ճաղարընտան, թապի ի իշեր է հի ըն
վե սահապ լեռնապաթ ու է հի լեռն թիմ
նե լեռն մի թե թե պ օմարար ի ի թի
խոհր . հալ պու թի մի լեռն թու լեռն
եախոտ սարի մահ լեռն թե վե լեռն մի
վե հի լեռն ի լեռն երաբնաբնաբնա, կի
զապի ի լեռն երաբնաբնա, վե մահ լեռն
զապի լեռն երաբնաբնա, վե մահ լեռն
նե պե լեռն լեռն .

Ձայթիկն օրան տոտմար, զայն
քեամի, տիրայէթիկ վէ տուէյոտ լու
տուգան, վէ օգուճազ ետգճազ պի
տիրանն պաշդա, միգտարի քիճայ
ու տու ի նրաճմ վէ չերիմէ քիճպար
բը տաթի միւճեադն իճմիչ տօմար, զ
մէտէնիկիկիւ լտեբրդլա աշնա պու
լունմալ տրլար :

Էսճի խտբէք սէջլէրիզ քի, իգմի
ճիպարտիտ պու խաւտուա տապ տրլ
գաթ յուլունմալ, անճազ ուճուգ, զ
կիւնէ կիօզ, պազըշ, պրեբզ, պէտ չէ
րէ, վէ գըլճ պըշազ իլէ առամ գորգու
տաճազար տըշ, եաթիտ ինտան սերչլ
րինէ պիթիբ գորգ իգալ օյաճազար տ
կիպլ առամար զայթիկիկէ գապու
լունմալտ տրլար :

Պու նստանաւ գաթի նագար, մէկեր
եւերիսինսէ, արչարտան գապու զոյն
նանլար գատար լեռագաթի ը ատամ եօ
մաւ տուր ըրի, է հալիկին գատար ու հա
սիկեթիկի, վէ հալ ու թապիլաթը
անլամանան եպպանճըարաւ Ելլէ պլ
նաղբ վէ միւ հիմմէ մէ մաւ րիկեթ ի հա
պուլլա լաւ լաւաւ տար:

Հէլէ մէգ.քիւր 130 զրշ մնաշ իլէ ի
թիխտամ գըրընան գապթիսէլէրին հ
պիւն իշէ ետրաեամանեաճաղալըր շիւբհ
սիդ տիր • չիւնքիւ, վէրիլէն մէգ.քիւր 1
դուրուշուռն հէման իւպթ իւպթէ 30—
զըշու էլպիսէլէրին, բարապալարընան
սալիբ լէ վապիմաթ լարընան մնհուու գ իտի
մէքուէ օլտուղունտան, քէնտիլէրէ ան
ճագ մահէլէն 90ար քոշ գալմագետա տը
վէ 90 զրշ իլէ իսէ, չօլուդ չօճուդ ս
հիպի օլան գօճա գօճա տառամարըն ա
լիլ, հաթթա եալընըգ պիլ տառամըն տ
լիս կէշինէմէլճէլի, վէ եախտտ միւս
տէթի էօմիհւնտե սօլան իլէ էթմէքուէ
պաշաքս պիլ շէս եէմէմէքլիւ եէմլին իթ
մէսի իգլթ իզաւ իտճէլի իտապիլարթ հպ
տէն տիւ :

